

Handledning

För arbete med dialogduk

– Hembygdsrörelsens utvecklingsträffar

5 Synas och höras – och nå ut till nya medlemmar (ca 20 min)

Genom att göra oss påmindra i samhället, på stan och med våra vävarens – skriv ner alla som nya medlemmar (idéerna ska brygas med kran).
a) Ideer – nya sätt att nå ut till nya medlemmar (idéerna ska brygas med kran).
b) Bekräftade sätt att nå ut till nya medlemmar, som fungerar bra tidigare, och som vi tycker vi ska fortsätta med.
c) Ideer som inte fungerar bra tidigare, och som vi tycker vi ska fortsätta med.

När vi syns och hörs visar vi också våra medlemmar att vi behövs, samt – inte minst – vi kan attrahera nya medlemmar.
För att vi ska kunna attrahera nya medlemmar, måste vi synas och höras. Vi kan attrahera nya medlemmar genom att göra oss påmindra i samhället, på stan och med våra vävarens – skriv ner alla som nya medlemmar (idéerna ska brygas med kran).
a) Ideer – nya sätt att nå ut till nya medlemmar (idéerna ska brygas med kran).
b) Bekräftade sätt att nå ut till nya medlemmar, som fungerar bra tidigare, och som vi tycker vi ska fortsätta med.
c) Ideer som inte fungerar bra tidigare, och som vi tycker vi ska fortsätta med.

1 Vår förening – nuläget (ca 20 min)

Diskutera hur ni ser på hur föreningen fungerar i nuläget. Det kan röra allt från det administrativa och praktiska till ledarskap, bemötande och styrelsearbete. Anteckna sedan det ni gemensamt kommit fram till.

a) Vad fungerar bra? b) Vad fungerar mindre bra?
c) Konkreta idéer – förstå länk det bra och förbättra det mindre bra.

2 Vi-anda och identitet (ca 20 min)

Med vi-anda menas att känna gemenskap, att samarbeta, stödja och hjälpa varandra. Identitet handlar om hur vi ser på oss själva och vad som skiljer oss från andra organisationer.

a) Hur beskriver vi själva vår förening för andra? Skriv i den första pratbubblan!
b) Vad säger andra om oss? Skriv i den andra pratbubblan!
c) Om hembygdsrörelsen var ett djur, vilket djur skulle det vara och varför?
d) Konkreta idéer – det här vill vi göra för att stärka vi-andan och göra hembygdsrörelsens identitet ännu tydligare:

Hembygdsrörelsens vision: En levande hembygd öppen för alla

Om ni vill – skriv ner några tankar om vad som kan göras för att minska gapet mellan det vi själva och andra säger om oss.

3 Påverkan och inflytande (ca 20 min)

En viktig uppgift är att arbeta aktivt med påverkan och opinionsbildning för att öka föreningens inflytande i frågor som rör det lokala kulturarvet. Till detta behöver vi kompetenta, drivande medlemmar och förtroendevalda.

Här kan vi öka engagemanget för påverkansarbetet och öka vårt inflytande?

6 Handlingsplan (ca 30 min)

Det är en sak att diskutera utveckling och ha idéer om förbättringar. Det är något annat att göra något åt det. Som konkret uttryck för det: "Det är skönt på att bli väckt och att kliva ur sängen". Gå därför igenom de idéer och tankar ni tagit upp under arbetet med dialogduken. Diskutera, prioritera och skriv här det ni vill och ska överlevta.

a) Vad ska göras? (Inleda, aktivera)
b) Vem ansvarar? (Ansvaret ligger på den som gör det själv)
c) Hur ska det göras?
d) När ska det göras?
e) Följande steg?

4 Rekrytera och behålla (ca 40 min)

Ingen organisation överlever utan medlemmar. För att kunna överleva och utvecklas behöver vi nya medlemmar varje år. Det räcker dock inte att enbart fylla luckorna efter dem som lämnat oss. Vi måste öka medlemsantalet totalt sett. Minst lika viktigt som tyrekryteringen är att föreningen har en verksamhet som gör att befintliga medlemmar vill stanna kvar.

a) Medlemmar stannat eller lämnat
Vilka möv, lägger bakom vilket att bli medlem, att stanna kvar eller lämna förening? Skriv så många motiv ni kommer på.
Vill inte bli medlem för att:
Vill lämna föreningen för att:

b) Olika generationer och intressen
Medlemskåren är ofta ganska heterogen. Det innebär att medlemmarna har olika intressen och behov. Aktiviteter ska vara så att de passar alla. Aktiviteterna kan variera när det gäller typen av aktiviteter, formen på genomförandet och sammanfattningen av deltagargruppen.
Vilka olika typer av medlemmar finns i vår förening?

5 Synas och höras – och nå ut till nya medlemmar (ca 20 min)

Genom att göra oss påmindra i samhället, på stan och med våra vävarens – skriv ner alla som nya medlemmar (idéerna ska brygas med kran).
a) Ideer – nya sätt att nå ut till nya medlemmar (idéerna ska brygas med kran).
b) Bekräftade sätt att nå ut till nya medlemmar, som fungerar bra tidigare, och som vi tycker vi ska fortsätta med.
c) Ideer som inte fungerar bra tidigare, och som vi tycker vi ska fortsätta med.

När vi syns och hörs visar vi också våra medlemmar att vi behövs, samt – inte minst – vi kan attrahera nya medlemmar.
För att vi ska kunna attrahera nya medlemmar, måste vi synas och höras. Vi kan attrahera nya medlemmar genom att göra oss påmindra i samhället, på stan och med våra vävarens – skriv ner alla som nya medlemmar (idéerna ska brygas med kran).
a) Ideer – nya sätt att nå ut till nya medlemmar (idéerna ska brygas med kran).
b) Bekräftade sätt att nå ut till nya medlemmar, som fungerar bra tidigare, och som vi tycker vi ska fortsätta med.
c) Ideer som inte fungerar bra tidigare, och som vi tycker vi ska fortsätta med.

Vad innebär det att leda en träff med dialogduk?

Arbetet med denna dialogduk syftar till att skapa en ökad förståelse för föreningens verksamhet, utvecklingsbehov och samlar upp reflektioner, förslag till utveckling och idéer. Det är en skön känsla att bidra till utveckling av något gemensamt som man är engagerad i. Träffarna kommer för deltagarna, med stor sannolikhet, också att bidrar till en förstärkt vi-känsla inom föreningen.

Att arbeta med dialogdukar ger möjlighet att på ett enkelt sätt leda träffar med interaktion mellan deltagarna och där resultatet är beroende av allas aktiva deltagande. Metoden är väl prövad under många år. Metodiken bygger på att man i en grupp om fyra till sju personer arbetar aktivt med de frågor som anses särskilt viktiga och involverar samtliga gruppdeltagare. Samtidigt som alla är involverade i arbetet är man också gemensamt ansvariga för resultatet.

Arbetet utgår från en duk med tydliga uppgifter och frågor. Gruppen sitter runt duken. Instruktioner, uppgifter och frågor är skrivna med text åt olika håll. Tanken bakom detta är att olika deltagare i gruppen på ett naturligt sätt kan leda samtalen på de olika uppgifterna – läsa uppgiften, se till att alla får utrymme att komma med sina inspel, en som håller koll på tiden. Den som skriver ska ha en handstil som är läsbar.

Gruppen följer instruktionerna på duken och löser de uppgifter som är beskrivna. Den dialogduk som är framtagen för hembygdsrörelsens utvecklingsträffar innehåller sex frågeområden som ska arbetas igenom. Gruppen diskuterar gemensamt frågeställningarna, genomför uppgifterna och antecknar det de kommer fram till på duken. Duken tjänar alltså också som ett stort anteckningsblock.

Det som är antecknat på dialogduken kan med fördel skrivas rent, sammanställas och utgöra underlag för fortsatt utvecklingsarbete.

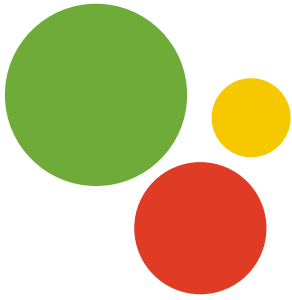
Samtidigt som anteckningarna är viktiga för det fortsatta arbetet konstaterar många att det är de goda och medvetandegörande samtalen som har störst betydelse. Det kan smitta av sig på samtal i andra sammanhang.

Förberedelser

Detta är bra att tänka på när du planerar och förbereder träffen.

- Hitta datum, fundera över vilka du ska bjuda in, hur många.
- Fixa lokal som går att möblera enligt nedan för antalet tänkta deltagare och som gör att ni kan vara ostörda för omgivningen.
- Sänd ut inbjudan. Skicka gärna med informationen som står i det här dokumentet i din inledning.
- Tänk igenom träffen och förbered din introduktion, spelregler och avslutning. Fundera om det behövs tid till presentationsrunda.
- Till spelreglerna hör att peka på att det är viktigt att dela på samtalsutrymmet, hur du väljer att göra med regler kring mobiltelefoner och andra skärmar.
- Om du har flera grupper, fundera över hur du ska placera deltagarna. Om du har flera som du vet brukar ta över samtalen, är ett tips att sätta dem i samma grupp. Förutom att övriga får utrymme, så kan det vara spännande att följa processen kring långpratarbordet.
- Se till att du har dialogdukar i rätt antal exemplar – ett för varje grupp om fyra-sju deltagare. Kan också vara bra att ha ett extra exemplar till dig själv – om du har flera grupper.
- Förbered fika, frukt med mera. Bra om det kan stå framme på ett separat bord så att grupperna kan fika när de vill under arbetets gång.
- Möblera lokalen med bord för fyra-sju i det antal som krävs. Det är en fördel om borden inte är för stora, så att avstånden mellan deltagarna blir för stora för att kunna föra ett bra samtal. Men borden får inte heller vara för små så att till exempel duken (A1-storlek) inte får plats.
- Om det är fler än sju deltagare rekommenderas att du möblerar med flera bord med fyra-sju personer runt varje bord.
- Om det är 50 deltagare – möblera med åtta-nio bord med plats för sex-sju deltagare runt varje.
- Lägg fram penna på varje bord. Anteckningspapper behövs inte.

Tidsomfattning

Det behövs gott om tid till att arbeta med dialogduken. En bedömning är att det krävs runt två och en halv timme för själva arbetet med duken. Till detta kommer en inledning och en avslutning. Pauser är dock inkluderat.

Om du har fler än en grupp som arbetar med var sin duk, kan du behöva lite mer tid för uppsamling och diskussion mellan grupperna. Kanske 30 min extra.

Om att leda själva träffen

Inledning

Efter att du hälsat alla välkomna och gått igenom de praktiska förutsättningarna för träffen, som tider och spelregler, är det viktigt att dels beskriva syftet och sammanhanget med träffen och dels hur resultatet kommer att användas vidare. Det är betydligt mycket mer motiverande att veta att man är en del av ett viktigt större utvecklingsarbete än att känna att man ägnar sig åt separata samtal som kanske inte kommer att leda vidare.

Berätta alltså hur alla idéer, tankar och förslag ska tas om hand och vad som kommer att hända framöver med dem.

När du introducerar dialogduken, tala om att det står på respektive uppgift ungefär hur lång tid som är beräknad till varje del och att det är viktigt att de disponerar tiden så de hinner med alla uppgifterna.

Du kan också gärna säga att tanken är att de först läser uppgiften och sedan gärna – lite kort – kan gå laget runt där alla delar med sig av sina spontana tankar, för att sedan diskutera och gemensamt komma fram till vad de ska anteckna. Om det finns olika uppfattningar i en fråga är det bra om de skriver ner flera perspektiv. Observera att de inte ska försöka komma överens när det gäller att ta fram idéer – här är det så många olika idéer som möjligt som gäller.

Arbetet med dialogduken

Att leda en träff med hjälp av en dialogduk är som sagt enkelt eftersom duken är självinstruerande och i de flesta fall kommer samtalen att löpa på då du delat ut duken. Men det är viktigt att du under arbetet med duken visar att du är intresserad.

Om du har flera grupper, låt dem komma igång och jobba 20-30 minuter, därefter kan du gärna gå runt och se om samtalen flyter på. Ibland kan någon grupp fastna på en fråga och du kan då föreslå att de går vidare till nästa fråga och går tillbaka till denna senare.

Ifall du upptäcker att någon deltagare i en grupp tar över samtalet för mycket, kan du stanna till där en stund och fråga övriga deltagare vad de tycker eller föreslå att de ska gå laget runt.

Försök se till att grupperna ligger någorlunda i fas tidsmässigt. Om någon grupp halkar efter, försök att hjälpa dem att komma vidare. Du kan exempelvis säga att de inte behöver svara helt komplett eller hitta perfekta svar eller lösningar. Det är viktigare att de hinner diskutera igenom alla frågorna.

Meddela gärna grupperna när halva tiden har gått så att de får hjälp att disponera andra halvan.

Om någon grupp blir klar före den överenskomna tiden be dem att gå tillbaka och titta igen på vad de svarat.

Utöver att gå runt och känna efter att det löper smidigt i grupperna, låt dem arbeta ostört. Det kan dock hända att du behöver avbryta för att ge kompletterande information. Till exempel, om någon grupp vill ha mera tid så kan du behöva fråga vad de andra tycker om det.

Pauser

Grupperna tar pauser när de själva vill. Ofta blir de så engagerade att de bara kör på, hämtar fika och tar med till sitt bord. Men, det är viktigt att varje grupp tar sina pauser samtidigt så att inte någon eller några försvinner från gruppen under arbetets gång.

Avslutning

Om du har flera grupper kan du – när alla är klara eller tiden för arbetet med dialogduken har gått ut – välja att samla upp lite vad grupperna kommit fram till på någon av frågorna på duken. Eller så kan du höra efter vad de tyckt om att jobba på det här sättet.

Innan ni går hem, upprepa gärna syftet med träffen och hur alla kloka tankar och förslag ska hanteras framöver samt tacka för deltagarnas medverkan, engagemang och bidrag till utvecklingen!

LYCKA TILL!

EGNA ANTECKNINGAR

**SVERIGES
HEMBYGDSFÖRBUND**

nya.hembygd.se

**Studieförbundet
Vuxenskolan**

www.sv.se